

ЮЗЕФ ЛОБODOVСЬКИЙ
У СТАНИЦІ

Українська трилогія
Другий том

Переклав Андрій Бондар

Видавництво «Крок»

Instytut literatury

Józef Łobodowski

W STANICY

Trylogia ukraińska

Część druga

Юзеф Лободовський

У СТАНИЦІ

Українська трилогія

Частина друга

*Переклав з польської
Андрій Бондар*

Видавництво «Крок»
Тернопіль, Україна
2023

Розділ I

Стась ударив коня п'ятами, і сильний жеребець виніс його кількома стрибками на верхів'я пагорба, порослого бур'яном і терниною. Далі ґрунт опадав досить стрімко й переходив у величезне поле дозріваючої пшениці. Ліворуч простягалися рівні прямокутники соняшника та кукурудзи. За кілька стай¹ чорнів курінь, тобто декілька критих очеретом шалашів, обгороджених плотами з жердин. Сивий дим здіймався спокійним стовпом догори й танув у пересиченому сонцем повітрі.

Був спекотний липневий день. Тут і там лящали перепілки, на небі не видніла жодна хмаринка. Стась поглянув на сонце. Воно стояло просто над головою, показуючи полудень. Саме тому він не помітив нікого в полі. Мабуть, усі вже сповзлися на полуденну трапезу. Спека цього року прийшла значно раніше, ніж зазвичай, і жнива розпочалися всупереч одвічному порядку — перед Петром і Павлом². Ячмінь і озимину вже пожали, а тепер настала черга ярої пшениці — білотурки й гарнівки.

Стась зіскочив із сідла, поплескав жеребця по спітнілій шії й обережно звів його з кручі. Перед хлопцем відкрився лан надивовижу зрілої пшениці, обрамленої розмаїтими квітами. Невідомо звідки заблукав жовтий із червоними крапочками тюльпан, що стирчав ні сіло ні впало серед купи волошок. Стась зіп'явся на пальчиках і не міг дістати. Схопив жменю кілька стеблин пшениці та прихилив до землі. Із задоволенням розтер повний колосок на долоні. Зерно було вже майже тверде і з шелестом вискакувало з полови.

¹ Стая — старопольська міра довжини, визначена як відстань, подолана конем між двома відпочинками. Мала різну довжину: старопольська — приблизно 134 м, новопольська — приблизно 1066,8 м (*прим. перекл.*).

² 29 червня, свято апостолів Петра й Павла (*прим. лондонського видавця*).

«Мав рацію Яків Антонович, — подумав Стась, — уже давно білотурка так гарно не родила. Найпізніше за тиждень її жатимуть».

Із певним зусиллям він зіп'явся на сідло. За час свого перебування на Чорному Хуторі Стась помітно виріс і змужнів, але гнідий кабардинець¹, на якому старий Демиденко дозволив йому їздити, був надто високим і заскакувати на нього хлопцеві доводилося нелегко. Він рушив легким клусом² до куреня. Ледве проїхав із пів стаї, як з-під межі йому навперейми вискочив сполоханий заєць, аби з клубом пилу зникнути в кукурудзяному полі. Малий вершник спішився. «Ах ти бісів сину!» — подумки вилаявся Стась і спрямував жеребця між кукурудзою та соняшниками. Це був поганий знак, треба було дістатися до куреня кружним шляхом.

Хлопець швидко розсідлав коня, витер йому боки й хребет солом'яним скрутнем і відпустив. На порозі натрапив на дорідну кільканадцятирічну дівулю. Одарка штурхнула його в проході твердим кулаком і гаркнула:

— Уже давно пора! Ти де забулджився³, шмаркачу?

Стась висолопив язика замість відповіді. Уся родина разом із найнятими робітниками сиділа за столом. Хлопець привітався з гуртом і вмовився скраєчку. Одарка повернулася до хати зі дзбаном запеченого в пічці молока й поставила перед хлопцем. Никифор Тарасович одрізав велику скибку кавуна та не меншу білого хліба.

— А що, Стасю, після їзди конем апетит розгорівся? І далеко ж ти їздив?

— Покрутився трохи степом. Але далеко не заїздив. Яків Антонович заборонив.

Обід уже закінчився. Збита з неструганих дощок стільниця була завалена зеленими шкурками кавунів і хлібними

¹ Кабардинець — кінь старої породи, яку розводили черкеси на Північному Кавказі (тут і далі, якщо не вказано інше, — прим. до польського видання).

² Клус — швидкий алюр, середній між галопом і кроком (прим. редакції).

³ Забулджитися (від рос. *забулдыга* — нероба, гульвіса) — тут: волочитися, вештатися.

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
книги.